

historische kring huizen

HUIZER KRING BERICHTEN

21e jaargang nr. 3, september 2000

Aan de leden,

Van de voorzitter

Na de vakantiestop gaan we de draad weer oppakken. Het bestuur is al weer druk aan de gang en ook de redactie van ons Berichtenblad heeft de eerste vergadering van dit seizoen achter de rug en komt met een aantal zeer goede plannen. Het resultaat van enkele daarvan ziet u al in dit nummer: nieuwe rubrieken zijn b.v. de "Agenda", de rubriek "Exposities", de rubriek "Nieuwe uitgaven" en de vraag- en aanbodrubriek "Huizertjes". Het is de bedoeling in de rubrieken "Agenda" en "Exposities" ook activiteiten van zusterorganisaties in het Gooi en omstreken op te nemen ter informatie van onze leden. Onze eerste ledenavond van dit seizoen wordt gehouden op **dinsdag 3 oktober 2000**, met als onderwerp

"Rijks- en gemeentelijke monumenten in het dorp Huizen en de buitengebieden".

Deze avond wordt in nauwe samenwerking met de Stichting Behoud het Oude Dorp georganiseerd. Bij de dia's zal een deskundige uitleg worden gegeven door de heer Buitendijk, architect. Als gebruikelijk is de toegang gratis voor leden en fl. 5,- voor niet-leden.

Blikken we nog even terug naar de expositie in de Groepspraktijk die wij daar samen met dr. B. Verheij hebben georganiseerd in verband met zijn 25-jarig jubileum als huisarts, dan kunnen we terugkijken op een bijzonder geslaagde samenwerking. De expositie mocht zich verheugen in een ruime belangstelling, zowel bij de opening als tijdens de looptijd (j.l. juni).

Als u dit blad ontvangt, is de Open Monumentendag/Huizer Dag van 9 september al voorbij. Als vanouds was de Historische Kring prominent aanwezig met rondleidingen in de Oude Kerk, met voor de kinderen een speurtocht door en om de Oude Kerk, en niet te vergeten het beklimmen van de toren. Het geheel werd georganiseerd door de werkgroep Huizer Open Monumentendag, waarvan de familie J. Rebel de motor is. Ook de Klederdrachtgroep verzorgde weer presentaties en de Kindergroep was aanwezig met spelletjes door het dorp. Het was opnieuw een geslaagde (Huizer) dag, ondanks de regen.

Tenslotte kan ik u nog medelen dat het plan van het bestuur om een nieuwe werkgroep "Handel en Industrie" op te zetten binnenkort uitgevoerd zal kunnen worden. Het doel van deze werkgroep is het vastleggen van het ontstaan en de geschiedenis van bedrijven en handelshuizen in de gemeente Huizen. Het verheugt ons dat een aantal mensen inmiddels bereid is gevonden om in de werkgroep plaats te nemen.

Met vriendelijke groeten, namens het bestuur,
B.J. van Geenen, voorzitter

Inhoudsopgave:

Blz. 2	"Terug naar Af" herziene rectificatie naam n.a.v. de foto "Bruidspaar en familie" (2000 nr. 2)
Blz. 2	"Agenda" en "Exposities"
Blz. 3-5,8,9	"Wormsbechers zochten de vis op" (deel 3) door Peter Dorleijn
Blz. 6-7	"Over oude stenen gesproken" gedichten van Henk Rebel
Blz. 7	Omgevingseducatie Gooi, Vecht en Eemstreek
Blz. 9	"Nieuwe uitgaven"
Blz. 10-13	"Ene wandeling van Naarden naar Huizen op enen Zondagmorgen in Maart" uit Zondagsblad Oprechte Haarlemmer Courant van 14 september 1908 (deel 2)
Blz. 14	"Huizertjes"
Blz. 14-15	Foto van de Vrouwenbond in 1930

ISSN 1384-8437

Bestuur Historische Kring Huizen

voorzitter:

B.J. van Geenen

Lijzij 109, 1276 GK Huizen, tel. 52 52807

secretaris:

D. Brugge

Havenstraat 42, 1271 AG Huizen, tel. 52 44003

lid:

Mw. A. Kruijning-Teeuwissen

Driftweg 151, 1272 AC Huizen, tel. 52 54776

lid:

Mw. M. Rebel

Joost Banckertstraat 77, 1272 BG Huizen, tel. 52 62505

Waarnemend penningmeester:

A. Vos

Zeisweg 3, 1276 XX Huizen, tel. 52 57233

Klederdrachtgroep:

Mw. J.W. van Geenen-van den Berg

Lijzij 109, 1276 GK Huizen, tel. 52 52807

Redactie Berichtenblad:

p/a Mw. G.E.E. van Noppen

Brede Englaan 12, 1272 GS Huizen, tel. 52 53783

ARCHIEF: Achterbaan 82, 1271 TZ Huizen, tel. (035) 52 50223

Geopend na afspraak in overleg met de secretaris.

Geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen slechts toegestaan met uitdrukkelijke bronvermelding en na schriftelijke toestemming.

TERUG NAAR AF: HERZIENE RECTIFICATIE

De rectificatie in het vorige nummer van het Berichtenblad is helaas net anders uitgevallen dan hij moest zijn (Kos werd Vos)! Met dank aan de heer J. Veerman en mijn oprechte verontschuldigheden: het bruidspaar was Klaas Kos en Geertje Schram; hun dochter heette Jacqueline Kos. Wendy van Noppen

-----
AGENDA

Dinsdag 3 oktober 2000 (20.00 uur) - Ledenavond *Historische Kring Huizen* over Rijks- en gemeentelijke monumenten (zie blz. 1 van dit blad) in de Boerderij, Hellingstraat 9.

Zaterdag 23 september 2000 - Sluiting van de exposities "Wonen in Huizen" en "Mutsen, een leven lang" in het Huizer Museum Het Schoutenhuis, Achterbaan 82.

Vrijdag 13 oktober 2000 - Officiële opening van de speculaastentoonstelling "Oh kom er eens kijken" in het Huizer Museum Het Schoutenhuis.

Zaterdag 11 november 2000 (9.30-12.00 uur) - Ruilbeurs voor verzamelaars van oude ansichtkaarten, gravures, prenten en boeken over Huizen. Locatie: *Klederdrachtmuseum* aan de Havenstraat.

Dinsdag 12 december 2000 (20.00 uur) - Lezing over het ontstaan van de Burgerlijke Stand in de Franse tijd. Ledenavond *Historische Kring Huizen* in de Boerderij.

Dinsdag 6 februari 2001 (20.00 uur) - Ledenavond *Historische Kring Huizen*: een demonstratie van het Klokkenluidersgilde met dia's en geluid in de Boerderij.

Dinsdag 17 april 2001 (20.00 uur): Algemene ledenvergadering van de *Historische Kring Huizen* in de Boerderij.

EXPOSITIES*Huizer Museum Het Schoutenhuis:*

- expositie "Wonen in Huizen", nog tot en met zaterdag 23 september. Voor leden van de Historische Kring Huizen is toegang voor deze tentoonstelling gedurende de resterende periode gratis.
- expositie "Oh, kom er eens kijken, tradities rond speculaas" van 14 oktober tot en met 6 januari 2001.

Klederdrachtmuseum:

- tentoonstelling "Doopkleding in de klederdracht" nog tot en met zaterdag 28 oktober te bezoeken.
- expositie "Gezicht op twee Huizer kunstenaars, Piet Bos en Trees Poppe" van 15 november tot 3 maart 2001.

Hieronder vindt u het derde deel van een serie artikelen van de hand van Peter Dorleijn over de familie Wormsbecher, een van oorsprong Hoornse vissersfamilie die naar Huizen kwamen en hun specifieke manier van vissen meebrachten. Met toestemming van het Sociaal Historisch Centrum te Lelystad nemen wij e.e.a. in gedeelten over uit het blad Tagrijn, 1999, de nummers 3 en 4; het eerste deel verscheen in ons Berichtenblad van februari 2000; het tweede deel in het juni-nummer 2000. Redactie.

WORMSBECHERS ZOCHTEN DE VIS OP - deel 3 Peter Dorleijn Hoorn-Monnickendam-Huizen

De bij de visserij gebruikte vaartuigen (vervolg)

De Wormsbechers waren heel handige timmerlui, die veel zelf deden aan hun scheepjes. Die zelfwerkzaamheid trof men zelden aan onder de Zuiderzeevissers, maar was toevallig in Hoorn geen onbekend verschijnsel. *'Timmeren dat lukt me wel. Toen ik op de fabriek was had ik 'n grote schippersboot; ik heb 'n mast en 'n zeiltje d'r nog bijgemaakt en 'n ruimpie d'r in. Me broer [Jan] die kon van alles timmeren, timmerde zelf ook aan z'n schuit. Hij maakte ook allegaat van die puntertjes. Dirk Eilander, die had vroeger ook 'n botter en die komt 'n keertje bij me broer, toen zegt ie: "Hij wil over één kant niet zeilen!" Me broer die bekijkt 't: "Nou", zegt ie, "ik zie 't al. Trek 't zwaard d'r maar af. Ik zal 'm wel effetjes in orde maken". En toen heb ie 'm helemaal uitgehakt, want hij was naar buiten toe bol en hij moet naar binnen. Toen later kwam ik 'm weer teugen: "Nou", zei die, "hij zeilt nou goed hoor!"'*

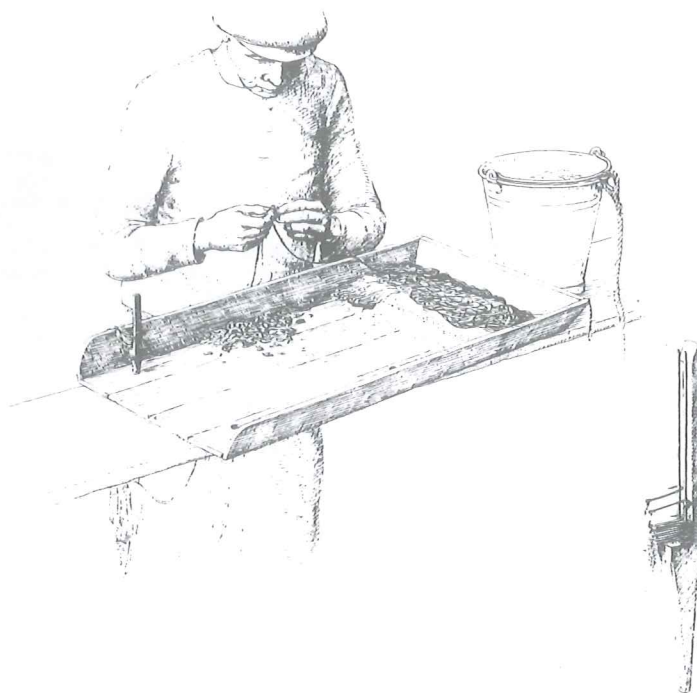
Over de pluut HZ 4, waarmee de broers Jan en Daniël visten, leverde onderzoek van hun dossiers in het archief van de Rijksdienst de volgende gegevens op. Het scheepje zou gebouwd zijn in 1900, tussen de 12 en 15 ton groot en in 1924 gekocht van ene Koelewijn uit Bunschoten-Spakenburg, die het nummer BU 94 voerde. In 1931 werd er een motortje in geplaatst; volgens het ene document een 12 PK benzinemotor merk Dordrecht, volgens het andere een Altus-motor. Leendert weet over het motortje nog te vertellen: *'Ze sloegen 'm om voor benzine en dan gooiden ze d'r petrolie bij.'* Het Register vermeldt dat de pluut op 8 april 1925 als MO 8 ingeschreven werd t.n.v. Jan Wormsbecher en op 12 oktober 1925 overgeschreven op HZ 4. In 1932 werden alle IJsselmeervis-servaartuigen aanvankelijk uit het Register geschrapt omdat voor de binnenvisserij - voorheen was er sprake van kustvisserij - geen registratieplicht gold.

De hoekwantvisserij op paling

Omdat de paling gedurende het koude jaargetijde in de grond kruipt, kan er niet het gehele jaar op gevestigd worden. Meestal komt de vangst eind maart voorzichtig op gang terwijl het einde, ook weer afhankelijk van de weersomstandigheden, doorgaans in november valt. Vroeg in het seizoen is de paling nog weinig actief, maar wel vraatzuchtig, vandaar dat de vissers in die periode vaak van hoekwant gebruik maken. *'Als wij begonnen te vissen, zo in maart, dan was dat aalhoeken, met de wurmen d'r an. Dat was in Monnickendam dat we dat deje, want hier kon je geen wurmen vinden. Hier liepen die koeien altijd los door 't hele land heen, die joegen ze weg. 's Aves, as de wurmen bovenkwamme, gingen we ze zoeken met 'n lantarentje.'* Het gebruikte 'want' bestond uit een dikke katoenen draad - 'balkkatoen' - en dunnere zijlijstjes van 'snoertjeskatoen'. Aan de snoertjes, die vooraf ter verlenging van de levensduur in lijnolie waren gedoopt, zaten de haken. De balk mat meestal een dikke 450 meter en telde zo'n 200 'hoeken'. De Wormsbechers visten met ongeveer 15 van die lijnen, 'spleten' genoemd. Deze benaming is ontleend aan het speciale vorkvormige hulpmiddel - 'spleet' - waar de haken na het ontwarren van de opgeviste lijn keurig in volgorde opgestoken worden. Tijdens het azen licht de visser de haken stuk voor stuk van de spleet, slaat het aas aan en legt ze vervolgens - in de aasbak - op rijtjes in een laagje zand. Tijdens het zeilen zet men de aasbak op de kant van het boord en laat de lijn uitlopen - 'het schieten' -, die vervolgens in een gestrekte lijn op de bodem zakt. Dit hoekwant noemt men 'kort want' omdat de snoertjes vrij kort zijn en dicht op elkaar staan, dit in tegenstelling tot het 'lange want' dat tegenwoordig in gebruik is en onder het schieten wordt geaasd.

Kustvissertjes met hun pluut in de haven van Huizen.
Waarschijnlijk betreft het hier de HZ 4 van Jan en Daniël Wormsbecher.

Voor het azen van bothoekwant gebruikte men gekookte garnalen. De azer neemt steeds een haak van de spleet (zie ook rechtsonder), steekt er een garnaal aan en legt hem in een zandbedje. De haken komen in rijtjes naast elkaar en worden ook weer met zand afgedekt. Balk en snoeren liggen hier losjes overheen.

Geepvisserij met hoekwant

Wanneer in het voorjaar een kortstondige drukte in de palingfuikenvisserij als gevolg van het kuitschieten van de haring achter de rug was, gingen de Wormsbechers een poosje geep vissen. Deze langgestrekte, blauwgroene vis verschijnt van april tot juli langs onze kust om zich voort te planten; ze zwemt altijd vlak onder het wateroppervlak. Op de Zuiderzee werd geep als voorbode van de ansjovis gezien. Bij de bevolking bestond er weinig belangstelling voor omdat men de groenegraat geen smakelijk gezicht vond. Wel was de vis onder joden populair. De geepvisserij was kleinschalig en werd uitgeoefend met hoekwant, voorheen ook met de zegen (Friese kust), waarbij het leveren van aas voor de beugvisserij op de Noordzee hoofddoel was.

Vergeleken bij aal- en botwant waren de snoeren aan de geeplijnen langer, 50 à 60 cm, en stonden ze verder uit elkaar (een paar meter). *'Je moest juist nieuw want hebben, want 't moes drijven.'* Daarom ook zette men met enige meters tussenruimte nog kurkjes op de balk. De hele beug telde zo'n 400 haken die geaasd werden met blikjes (jonge haring), zelf eerst met de dwarskuil gevangen. Met een roeiboot ging men de uitgezette lijn steeds langs om de gevangen vis - aan de kurkjes was te zien waar er één zat - van de haak te halen. Wormsbecher vermeldt nog dat ook de Volendammer 'toekers' deze vorm van visserij bedreven.

Bothoeken

Waarschijnlijk daterend van voor de tijd dat de Wormsbechers zich geheel op de fuikenvisserij concentreerden, was de herfstvisserij met hoekwant op bot. Dit gebeurde benoorden Enkhuizen in de omgeving van De Kreupel. *'Aje dan an 't bothoeken was, dan vong je wel schar ook en die was lekker, hoor. We rookten ze zelf in 'n tonnetje.'*

Zie verder blz. 8.

OVER OUDE STENEN GESPROKEN ....

Henk Rebel

"De Molensteen"

Bij huize " 't Noorderaaijnde" ligt
aan de Botterstraat verscholen,
een grote halve molensteen
afkomstig van de Huizer molen.

Niet verre van de "Molenberg"
was 't, dat ik die steen daar vond,
schier jarenlang verborgen
nu opgedolven uit de grond.

Bij vuilnis en bij afval
lag hij daar, onbeschermd,
en, in mijn hang naar oude spullen,
heb ik mij over hem "ontfermd"!

Die steen is dus afkomstig
van de Huizer molen, die
al tachtig jaar in Arnhem staat,
maar - hij verwekt geen energie.

Nu ligt die steen al jarenlang
als opstap voor de deur
en 't aanzien naar die oude steen
dat stelt echt niet teleur!

"De Klokkesteen"

De eeuwen oude klokkesteen
uit de Huizer toren
lag eerst in onze bloementuin
al jaren van tevoren.

"Vader, da's een mooie steen."
"Later voor jou, jongen!"
En, had 'k geweten, wat 'k later wist,
dan had ik heel beslist
m'n tranen niet bedwongen.

Nu ligt het oude klokgewicht
- en dat is het immer droeve -
al dertig jaar aan de Naarderstraat
op onze Gert z'n groeve!

En, hield het oude klokgewicht eertijds
het torenuurwerk gaande,
nu is het of die steen mij zegt:
"Uw einde is ook aanstaande!"

"De stenen kogel"

Van vrienden in Vianen
kreeg ik een souvenir:
het was een stenen kogel
en, 't deed me veel plezier!

Uit de Tachtigjarige Oorlog¹,
dus uit de Spaanse tijd,
werd hij daar opgegraven
een "tienponder" zogezeid!

Ik heb die oude kogel
ingemetseld in de muur
op Zeeweg acht en dertig,
heel zeker en secuur!

Die oude kogel heb ik
daar destijds aangebracht
als blijvende herinnering
voor ons nageslacht!

¹De Tachtigjarige Oorlog was van 1568 tot 1648.

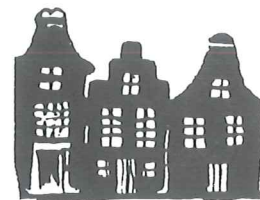
Berichtje:

Vlak voor de Kerstdagen 1999 verscheen bij Drukkerij Bout aan de Ceintuurbaan een dichtbundel "Zwart op Wit" van Henk Rebel (Oranje Nassaplein 1, Huizen) met gedichten over kerk, geloof en leven. De bundel is niet geschreven in dialect maar in Algemeen Beschaafd Nederlands. Prijs fl. 12,95. De eerste druk is bijna uitverkocht.

Stichting Omgevingseducatie Gooi, Vecht en Eemstreek.

Door deze stichting zijn een aantal educatieve projecten ontwikkeld voor de basisscholen en het voortgezet onderwijs om de jeugd meer te betrekken bij hun woon- en leefomgeving. In samenwerking met het Erfgooierscollege, scholengemeenschap de Huizermaat en het Huizer Museum het Schoutenhuis is in het kader van de Manifestatie Wonen in Huizen in 2000 een uitgebreid project opgezet voor de leerlingen van deze scholen. Naast een bezoek aan Het Schoutenhuis moesten zij ook een aantal opdrachten vervullen, zoals het maken van schetsen van monumentale panden. De leerlingen hebben ook een bezoek gebracht aan het archief van de Historische Kring Huizen voor gegevens bij hun onderzoeksopdrachten. Er deden ruim 2000 kinderen mee aan dit project. U kunt begrijpen dat Dirk Brugge hier zijn handen vol aan had in de afgelopen maanden.

Het eindresultaat van de leerlingen van het voortgezet onderwijs werd in een expositie "Jongeren en Wonen in Huizen" in het Gemeentehuis tentoongesteld. Ook voor toekomstige projecten van de Stichting Omgevingseducatie zal de Historische Kring Huizen weer graag haar medewerking verlenen.

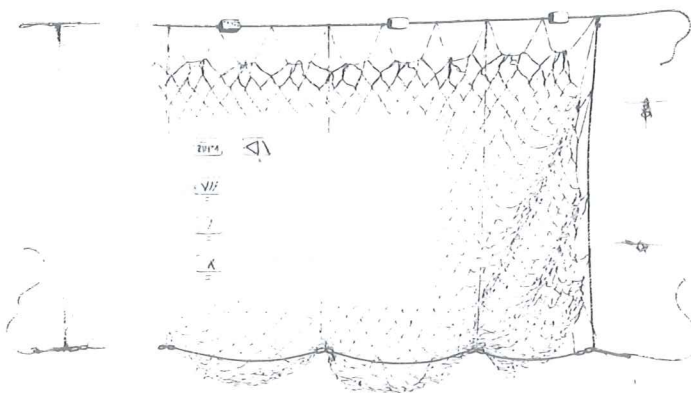
(Vervolg van blz. 5.)

Men bleef een hele week van huis en de dagindeling was bij geschikt weer als volgt. 's Morgens buiten de haven eerst het de vorige dag geschoten want halen. *'En dan [dwars]kuilen; je had d'r 'n uurtje an te leggen, dan had je zat garnalen. Gauw koken en onderwijl dat je gekuild had en die garnalen gekookt, kojje dat want weer opspleten. 's Middags kojje dat weer azen [en schieten]'*. De garnalen kookten de Wormsbechers zonder toevoeging van zout op het vuurduveltje. *'En dan moes je precies weten hoe je ze koken moes want aars hajje niks. Ze moese 'n beetje hard zijn, net dat ze gekleurd waren. Ajje ze gaar koken, dan viele ze d'r zo weer af. We hebben 't wel es gehad dat 't niet wilde, de kleur. Nou, dan stoppe we d'r 'n stukkie gloeiend ijzer in 't water, dan kleurden ze ook.'* Er werd geen apart botwant gebruikt maar gewoon aalwant; dat was gemakkelijker. Omdat elke dag een schot gedaan werd had men aan vijftien spleten meer dan genoeg: *'Meer schote we niet. Dat kojje niet an.'* Gelost werd in de dichtstbijzijnde haven: Enkhuizen of Medemblik.

Visserij met staande botnetjes

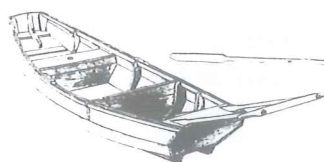
De Wormsbechers combineerden het vissen met botnetjes steeds met andere visserijen, zoals die met palingfuiiken. Daarom gebruikten ze maar een kleine beug van zo'n 20 perkjes à 5 netjes, ongeveer de helft van wat een Hoornse botvisser in zee zette. Was het materiaal doorgaans zijde, de Wormsbechers breiden vanwege de kosten hun netjes zelf van gewoon wit 'klosjesgaren'. Dit was minder rotbestendig en ging 'net een zomer' mee. Gebruikten ze meestal stukjes 'rotting' voor de schieltjes, in dit geval deed een stuk bezemsteel dienst. De opzet van één netje telde 500 mazen bij een diepte van 20 gang; 3 mazen op een 'setje'. Van de kurkjes op het bovensim werd een aantal gemerkt. *'We hadden zo'n brandijzertje met MO 7 en dan brandde je 't er zo in.'* Dit merk bleef ook in gebruik toen de Wormsbechers in Huizen woonden.

Fragment van een staand botnet afkomstig uit Spakenburg (verzameling gemeente Bunschoten). Een deel van de kurkjes is voorzien van het brandmerk BU 174; andere zijn ingekerfd.

De botnetten kwamen ook van pas wanneer de zee dichtgevroren was, want dan gingen ze botkloppen. Dat deden ze al vanuit Monnickendam. *'We wazze de enigste, want die andere gonge allemaal spieringe.'* Met alle toebehoren in een slee-bootje moest tot voorbij Marken gelopen worden om te kunnen vissen. *'Je kreeg de vuurtoren en als je dan naar 't westen gong, had je daar die baken. Daar liepen we zo'n stuk zee in en gonge we kloppen.'* Het genoemde slee-bootje zal gelijkenis vertoond hebben met de Spakenburger 'ies-sjuutjes'. Het stelde de ijssvissers in staat om scheuren te overbruggen als het ijs 'afzette'. Het had het model van een schouwte en moet van een redelijke grootte geweest zijn, want de Wormsbechers gebruikten het ook wel met de fuikvisserij.

Een ijsbootje, eveneens gebruikt in Spakenburg. Het is bijna 3 meter lang, 1 meter breed en werd in 1934 op de werf van Zijl gemaakt voor Gerrit de Graaf (BU101).

Verleden

Heden

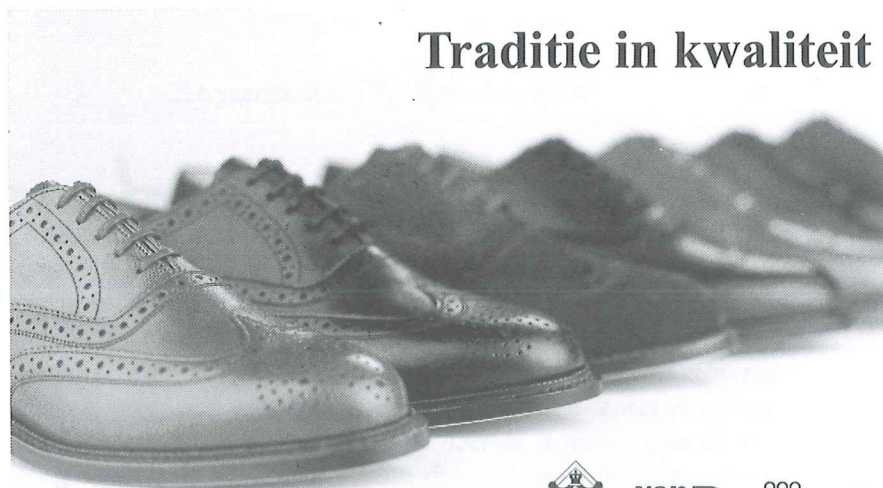
*En: "Samen naar
de toekomst".*

Rabobank

Midden in de samenleving

Traditie in kwaliteit

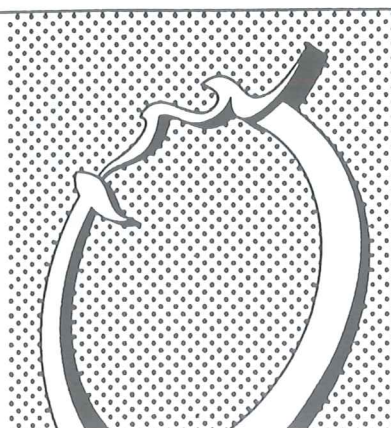
HAN LANDMAN
schoenmode

Lindenlaan 3 1271 AV Huizen Tel. 035-52 51185

van **Bommel**
SUPERIOR SHOES
SINCE 1734

ADVIESGROEP
VAN DER ROEST

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken

Nijverheidsweg 24
1271 EA Huizen
Telefoon 035 - 525 36 69

Lid van de Nederlandse Bond van Assuratiebemiddelaars

KRUIJMER AUTOMATISERING

HUIZEN

BUREAU voor:

informatisering

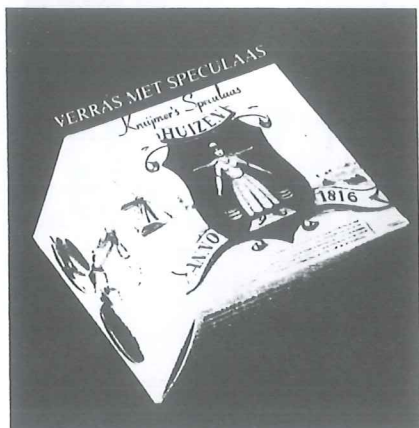
automatisering

opleiding

advies

Botterstraat 7a 1271 XL Huizen
Tel./Fax: 035-5251713/5241191

Bakkerij H. Kruymer B.V.

Specialiteit in Huizer

SPECULAAS EN ONTBIJTKOEK
Hellingstraat 14 • Huizen
Tel. 035-5253368

C. Vos

Makelaars & Assurantiekantoor

**bemiddelen van
aan - en verkoop van woonhuizen**

**tevens alle
verzekeringen
hypotheken
financieringen
en
taxaties**

**bel: 035-5253366
of fax: 035-5268651**

Oog voor wonen, oor voor u!

ir. Bert Hagedoorn
makelaar • beëdigd taxateur • bouwkundig ingenieur

Eemlandweg 2, 1271 KS Huizen
Telefoon (035) 526 69 10, Fax (035) 526 65 89
E-mail: hagedoorn.nvm@wxs.nl

Bemiddeling bij:

Koop
Verkoop
Huur
Verhuur
Taxaties
Beheer
Projectontwikkeling
Bedrijfsomroerendgoed

Adviseurs in:

Verzekeringen
Hypotheken
Financieringen
Pensioenen
Spaarregelingen
Lease

Ook 's avonds geopend! Woensdag, donderdag en vrijdag tot 21.00 uur

Uw oude foto als nieuw!

Geef uw oude foto een nieuwe kans,
Een reproductie maakt van uw oude foto een
nieuw exemplaar.

Vanaf foto van foto tot digitale retouche, alles
is mogelijk !

Voor vrijblijvend advies gaat u naar

Foto Video Schipper

Achterbaan 16
1271 TZ Huizen
Tel.: 035 - 525 46 91

Administratie- & Assurantiekantoor

C. van den Broek

Voor een goed verzorgde boekhouding,
opstellen van de jaarrekening
en aangifte van belastingen.

Ook voor salarisadministratie
kunt u bij ons terecht.

Wij kunnen u ook adviseren
bij het sluiten
van de juiste verzekeringen.

Hagedis 2, 1275 BR Huizen
Telefoon: 035 - 526 27 12

ONDERHOUDSBEDRIJF PAUL ROOTH

staat voor Kwaliteit & Service

Specialisten in verbouwingen.
Tevens onderhoud en
plaatsen van isolatie glas.

Bel vrijblijvend voor info:
Karel Doormanlaan 43
1271 CA Huizen
Tel.: (035) 5254144
Fax: (035) 5254082
B.g.g.: 06-22789167

Botkloppen deed men 's nachts. *'We gonge met 't daglicht nog weg, dat we met licht de grote bijt gehakt hadden. De nette d'r onder en dan was 't even 'n vuurtje maken, in de vuurpot, om je koffie een beetje warm te houwe. Een tent hadden w d'r bij, dat we 'n beetje uit de wind stonden. En dan was 't om de beurt kloppen met die balk, dat waren spoorbielzen.'*

Er werd slechts één -vierkante- bijt gehakt, waarin men met twee aan elkaar gespijkerde panlatten acht netjes stervormig wegduwde. Daartoe zat aan elk net-einde een lusje. *'Als 't in ene keer niet goed viste, nou, dan gong je weer op 'n andere plek. Maar je moes iedere dag een andere bijt hakken.'* De gevangen vis deed men in een hoepelnet dat in de bijt hing. *'Je kon ze niet op 't droge doen, bevroren ze. En als we naar huis gonge moes je ze goed afdekken. Om 'n uur of vijf scheje we d'r uit, dat we 'n uur of zeven weer thuis wazze. Gonge we nog 'n poosje naar bed. Want als er goed sterk ijs was, gonge we elke nacht.'*

(wordt vervolgd)

NIEUWE UITGAVEN

De laatste tijd zijn er nogal wat uitgaven verschenen die interessant kunnen zijn voor leden van de Huizer Historische Kring. Wij geven van twee hiervan onderstaand in het kort de gegevens voor u met een recensie van de hand van Klaas Westland. Het is de bedoeling om regelmatig dergelijke recensies in ons blad op te nemen.

De bouwgeschiedenis van de botter door *Peter Dorleijn*

Deze schrijver van de bekende serie "Van Gaand en Staand Want" over de techniek van de visserij in de voormalige Zuiderzee heeft deze serie nu afgerond met een boek over de bouw van een botter. Een uitgebreid boek met veel tekeningen en detailschetsen over de bouw van dit visserschip. Veel van de tekst is gebaseerd op interviews met wijlen Janus Kok. Hierdoor geeft dit boek bijzonder veel details over de bouw van een Huizer botter, een zogenaamde Zuidwalbotter. De hoge prijs zal voor de technische geïnteresseerden en modelbouwers van bidders geen belemmering zijn, het is een zeer verzorgde uitgave.

Het boek wordt door Uitgeverij Van Wijnen te Franeker uitgegeven, de prijs is fl. 169,50 en het is verkrijgbaar bij Boekhandel Flevo op de Voorbaan.

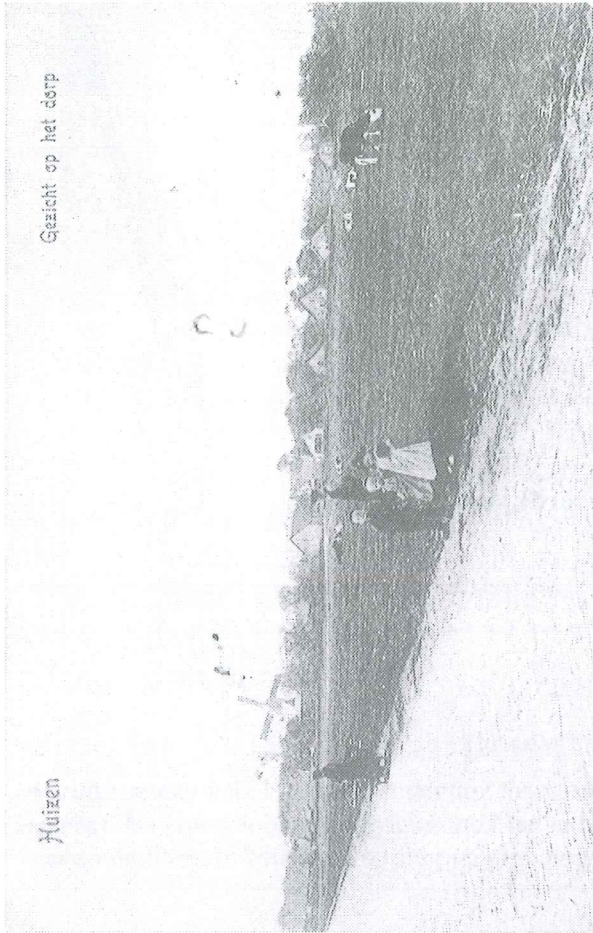
De zoete zee

Dit fotoboek van 136 pagina's over het IJsselmeer, biedt voor iemand met interesse in de geschiedenis van de Zuiderzee weinig meerwaarde. Wel geven de foto's een beeld van het IJsselmeer vanaf de vijftiger jaren tot heden. Na een zeer persoonlijk voorwoord van Cherry Duyns, die in Huizen woont, en waarin hij zijn persoonlijke worsteling met het gereformeerde Huizen en het IJsselmeeer beschrijft, zijn er een groot aantal zwart/wit en kleuren foto's opgenomen in dit boek. Slechts één foto kon ik vinden van Huizen, namelijk een foto van Joost Westland die met de HZ 1 voor de laatste keer de haven uitzeilt. Een zeer sterke foto en een van de beste in dit boek. Alleen om deze foto al is het boek aan te raden om te kopen. Hoewel het boek zeer mooi is uitgevoerd, had ik er graag wat meer historische foto's en wat meer eenheid in de foto's gewild. Deze eenheid is soms ver te zoeken en ook het ontbreken van een goed register werkt hier niet aan mee.

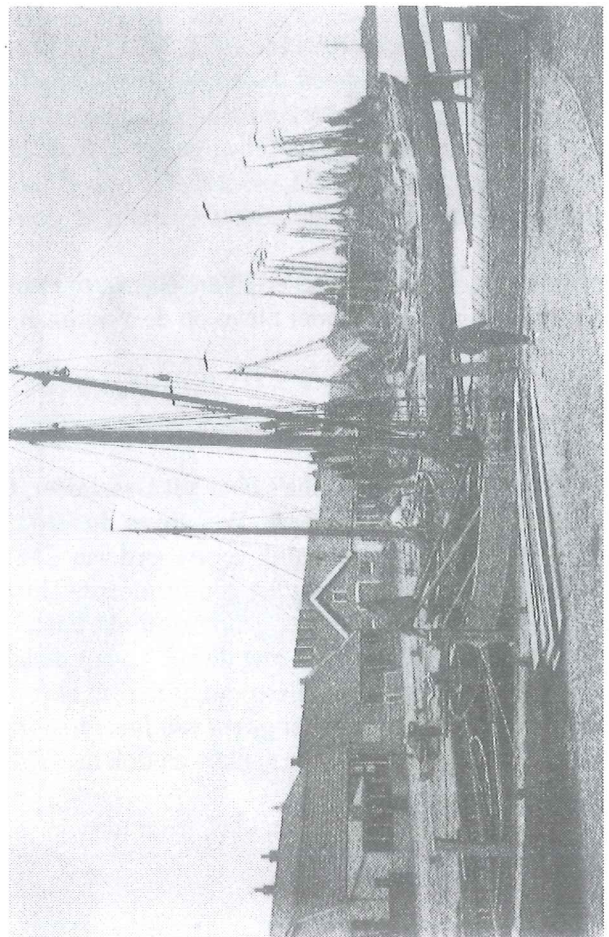
Het boek kost fl. 49,50 en is verkrijgbaar uit voorraad bij boekhandel Flevo op de Voorbaan.

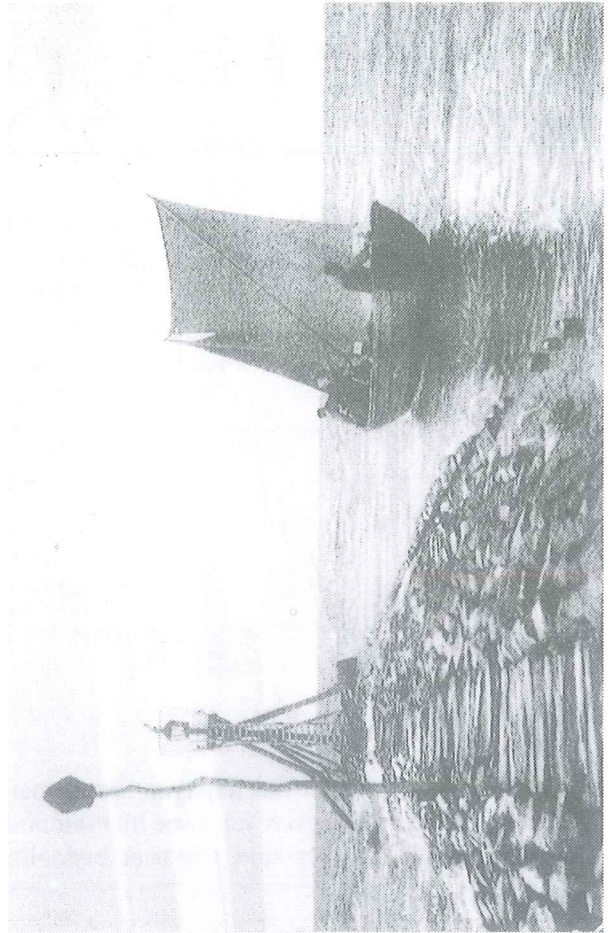
9

10

11

12

Uit de verzameling van wijlen de heer Jakob Boerhout, welke zich in het archief van onze Historische Kring bevindt, komt deze editie van de Oprechte Haarlemmer Courant en dankzij de heer J. Schaap kunnen wij u dit amusante verhaal uit het begin van de vorige eeuw aanbieden. Helaas staat er niet bij van wiens hand dit artikel is. De foto's die het artikel illustreren komen uit de prive-collectie van de heer J. Schaap. Hieronder treft u het tweede en laatste deel aan. Het eerste deel is verschenen in ons Berichtenblad van juni j.l. Redactie.

Uit: "Zondagsblad Oprechte Haarlemmer Courant van 14 september 1908"

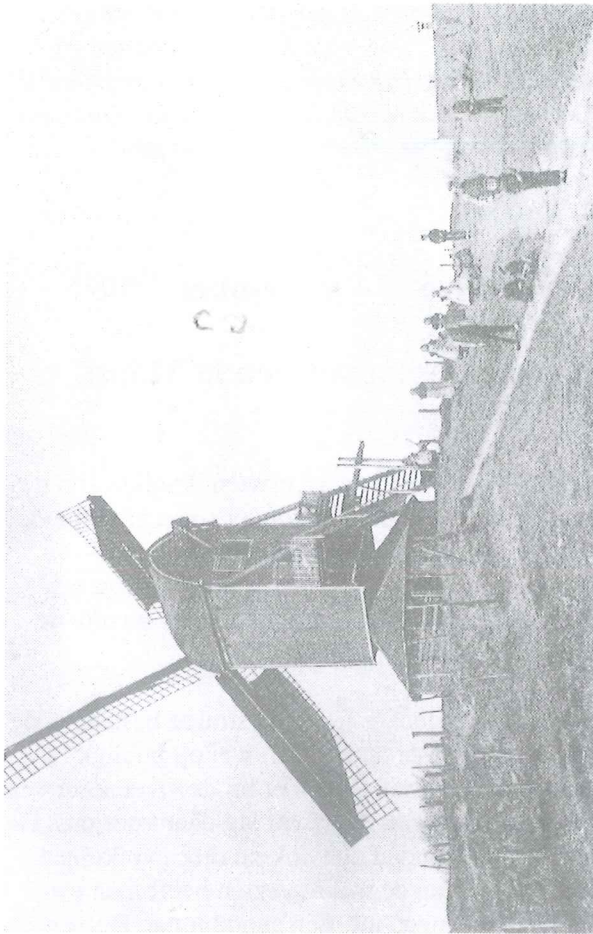
Ene wandeling van Naarden naar Huizen op enen Zondagmorgen in Maart. (slot)

De landbouw wordt ook nog aanmerkelijk beoefend -- rogge, boekweit, aardappels, erwten, knollen zijn de voornaamste landbouwproducten. In vroeger jaren vond men in Huizen ook een bijzonder soort nijverheid, n.l. het spinnen van katoenen kaarsen- en lampenpitten. In eene kroniek van Huizen vonden wij daaromtrent het volgende: *"Eenige andere Huizenaars geneeren sich met weeven van grof doek en grove wol tot seilen; het spinnen van katoen tot pitten voor kaarsen en lampen gaat er ook sterk in zwang, en alle de vruchten huns arbeids worden voornamelijk te Amsterdam vertierd".*

We trekken het dorp verder in. Al dadelijk treft het ons, dat hier geen eigenlijk gezegde straten bestaan -- de huizen staan kris-kras door elkander en men weet niet of men op particulier terrein dan wel op publiek terrein loopt. Bijna elk huis heeft een moestuintje op zij en kippenhokken vindt men er bij de vleet. Zeer vele huizen zijn nog met riet gedekt. Al wandelende bereikten we den Koedijk en de meent lag daar voor ons. De sluithekken in den Koedijk [Foto 9] waren nog niet aangebracht -- zij zouden dan ook nu reeds volkomen nutteloos zijn, aangezien er nog geen vee op de meent te vinden was. Van de meent gezien heeft men een aardig kiekje op Huizen [Foto 10], de antieke molen steekt boven de huizen uit. Een aantal jonge Huizertjes hadden ons boos omsingeld en al spoedig werden wij gevolgd door een twintigtal kinderen, die wij telkens moesten verschalken, opdat zij ons niet al te veel zouden hinderen. Blijkbaar wordt er in Huizen niet veel gefotografeerd -- het was alles zo nieuw voor groot en klein.

We bereiken de haven [Foto 11]. Hier liggen de kleine maar sterke botters, waarmee de Huizer visscher wind en weer en golven trotseert om een eerlijk en meestal karig stuk brood te verdienen. De schoorstenen op den achtergrond zijn die der bokkingrookerijen. Sinds 1854 bestaat de haven en wanneer men zich de moeite getroost en de moed bezit om de niet al te vlak liggende steenen van het westelijk havenhoofd af te wandelen, dan heeft men bij 't havenlicht een heerlijk ruim uitzicht over de Zuiderzee. Bij helder zomerweer moet 't hier 's Maandagsmorgen een heerlijk gezicht zijn! De Huizer botters, die dan achter elkaar de haven uitzeilen om op 't zilte nat eenige dagen rond te dobberen, kleuren met hun bonte zeilen het water-vlak, terwijl aan de overzijde der haven de welgedane runderen zich aan het malsche gras te goed doen. Naar het westen zien we de bosschen van Oud-Valkeveen, die de zee bijna onmiddellijk raken. Wie niet tegen de wandeling naar het eindpunt van 't havenhoofd [Foto 12] opziet, zal zich dit heerlijke vergezicht, dat men daar geniet, in 't geheel niet beklagen! We keeren terug en bezien eerst nog de beide scheepstimmerwerven, die men aan 't eind der haven vindt [Foto 13].

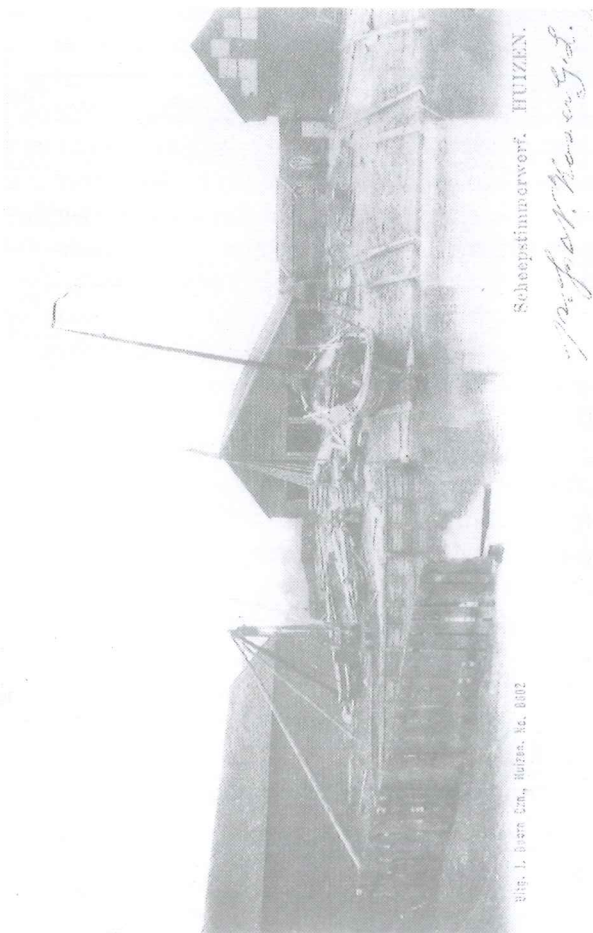
En thans terug naar het dorp! De molen [Foto 14] trekt ons 't meest aan en spoedig is het antieke bouwwerk veilig en wel in de camera opgeborgen. We hooren heel wat bijzonders van dien ouden molen. De Huizers kunnen nu maar niet begrijpen, wat wij voor moois aan dien houten molen zien, hoewel zij wel willen toegeven, dat er schilders komen om dien houten molen "af te trekken" zoals zij dit noemden. Wij vernemen, dat in vroeger jaren de meelmaalterij veel winstgevender was, dan thans -- dat er toen meer rogge op één dag gemalen werd, dan nu in enen helen week. Ook horen we, dat de tijd niet eens zo verre af is, dat men in Huizen het dagelijksch brood alleen moest en kon eten in den vorm van roggebrood. Alleen Zaterdags en Zondags was er wittebrood te krijgen. Zoo ging 't ook met het vleesch. Alleen op de eerste dagen der week was versch vlees en dan nog hoofdzakelijk varkensvleesch te krijgen.. De overige dagen der week at men spek of visch -- als men geen vegetarische leefwijze wilde volgen. Doch dit alles veranderde!

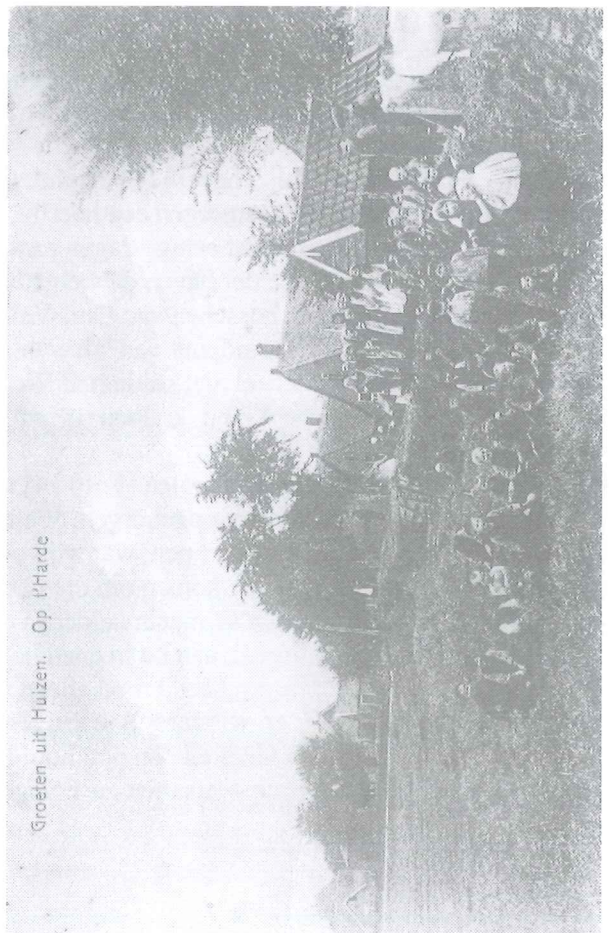
14

16

13

15

Hoe interessant ons die medelingen ook schenen, zij hadden voor ons dit nadeel, dat zij ons opnieuw indachtig maakten aan het feit dat het eerste café, dat wij in Huizen aanschouwd hadden "café Zondagsrust" heette. Wij begonnen honger en dorst te krijgen en onze vermoeidheid nam steeds toe. Gelegenheid om even uit te rusten konden we ons zelve tenminste verschaffen. En al spoedig zaten we tegen den Koedijk [Foto 15], met gezichten, die zeker wel 't medelijden opgewekt moeten hebben! Een vriendelijke, ietwat blonde deern kwam ons vragen of we niet even binnen wilden komen om een kopje koffie te komen drinken. De invitatie was te hartelijk om ze te durven afslaan. En al spoedig zaten we in een kraakzindelijke Huizersche kamer te genieten van een onderdak, van een kop koffie en van een gezonde boterham! Wij hebben ons deze geïmproviseerde visite niet beklaagd! Integendeel! Eene flinke, krasse tachtigjarige vrouw met een vriendelijk, hartelijk gezicht onderhield ons erover dat wij op Zondag zulke reizen deden. -- Zij zocht haar troost in het Bijbelboek. En zij behoefde troost! Nu pas kort geleden had het lot haar zoo vreeselijk zwaar beproefd! Haar kleindochter las over Ootjes schouder mee en 't was een treffend gezicht de frissche onbezorgde jeugd te zien naast de beproefde oude -- samen zoekende en hopelijk vindende den troost, die wij allen behoeven op onzen tijd -- den troost die hen thans onmisbaar was.

Al spoedig kwamen aantallen kleinkinderen bij Ootje kijken naar die twee "stadschen" en vanzelf spreekt het dat een stelletje van hen even moest poseeren. De vriendelijke oude verhaalde ons heel wat bijzonderheden van haar dorp. Allereerst hoorden wij, dat men de mannen vertrouwelijk toespreekt met "taatje" -- de vrouwen gebruiken daarvoor het woord "nenne". Op ons aanbod aan een der dorpelingen om een sigaar op te steeken, hadden wij reeds het antwoord gekregen: "bel jao't taatjen!" -- thans begrepen wij dat dit taatje een term was, die een zekere vertrouwelijkheid uitdrukt. Wij hoorden van een jonge Huizer, dat hij kort geleden den varkensslager tegen een zwijn, dat hij naar het leven stond, had horen zeggen: "Kom taatjen, ga nou zoetjes liggen, dan kan ik je goed raken". Toch idyllisch!

In Huizen bestaan nog aardige gewoonten. Wanneer Amor het hart van een jonkman in vuur zet, en dit gebeurt in Huizen als overal elders -- dan legt deze bezoeken af bij 't voorwerp zijner min, doch komt zelden bij de schoonouders-in-spe over den vloer. Hij blijft 's avonds met zijne dulcinea een praatje houden over de onderdeur. Daar zullen dan heel wat vertrouwelijke woorden gewisseld worden! Komt men dan eindelijk zover, dat de huwelijksband gevlochten zal worden, dan wordt men getraceerd op "brandewijn met brokken", een alcoholisch product, dat men elders "boerenjongens" noemt. Dit nu is echter niets bijzonders! Wel de manier, waarop deze feestdrank aan vrienden en geburen wordt aangeboden. Men heeft namelijk een kom -- liefst een antieke porceleinen spoelkom -- gevuld met de inheemsche versnapering. In de kom ligt een zilveren lepel en Jan, Piet en Klaas gebruiken met den zelfden lepel hun aandeel van de tractatie. Ook wordt de kom met "brandewijn met brokken" bij goede bekenden aan huis gebracht en blijft daar soms zoo lang tot ieder der rechthebbenden zijne portie heeft gehad. 's Lands wijs, 's lands eer!

Bij het 't begraven heeft men natuurlijk ook weer gebruiken, die ons vreemd toeschijnen. Is iemand overleden, dan komt de aanspreker [Foto 16], die met een gelegenhedsgezicht de volgende invitatie uit spreekt: "..... en zijn vrouw worden verzocht op de begrafenis van ..... en weerom op een kopje thee". Bij de teraardebestelling wordt het lijkkleed over de kist gelegd door de naaste bloedverwanten of burenen; -- evenzo wordt de doodsklok geluid door jongelieden of mannen, die voldoen aan zekeren graad van nabuurschap of bloedverwantschap. De naaste vrouwelijke bloedverwanten volgen de baar gehuld in een grooten zwarten doek -- het "regenkleed". Komt men terug van het kerkhof, dan wordt men ter sterfhuize onthaald op "het kopje thee van de aanspreker". Dit bestaat voor vrouwen werkelijk uit een kopje thee, doch de mannen genieten van oud-bier met suiker, benevens van den ouden Hollandschen gowenaar. Alweer 's lands wijs, 's lands eer!

Eigenaardig is het, hoe men in Huizen elkaar benoemt. Is b.v. Aartje gehuwd met Jan en heeft Jan tot vader Piet en tot moeder Klaasje, dan benoemt men eerstbedoelde Aartje: Aartje van Jan van Piet en Klaasje. Even eigenaardig, doch minder aardig is de gewoonte der Huizenaren om elkaar met bijnamen te vereeren. En hoewel deze gewoonte slijt, komt het nu nog wel voor, dat men pas bij iemands overlijden hoort, welke naam feitelijk door hem werd gedragen.

Wij gingen naar de stoomtram! Onze laatste groet werd gewijd aan 't Cafe Zondagsrust.

.....

Met ingang van dit nummer zal er een nieuwe rubriek worden opgenomen in ons blad. Een rubriek waar onze leden gratis een oproep kunnen plaatsen om hun verzameling of collectie compleet te krijgen. Ook als u iets heeft aan te bieden kunt u gebruik maken van deze rubriek. Het criterium voor plaatsing is dat het gevraagde of aangeboden enige binding moet hebben met de Huizer historie. Deze rubriek zal verschijnen onder de naam: **Huizertjes**. Wij denken dat wij hier onze leden een plezier mee kunnen doen. Voor een succes is ook uw inbreng van belang. Opgaves kunt u mondeling of schriftelijk doen op de bekende adressen.

Huizertjes

Door de heer K.H. Westland, Valkenaarstraat 53 te Huizen (telefoon 035-5261370) worden de navolgende boeken gezocht:

- "De Aawud vur Kursaauwud" van Haindruk van 't Noorderainde, Huizen 1980
- "Waarom men in Huizen een haven wilde" van drukkerij Visser, Huizen 1948
- "1860" van drukkerij Visser., Huizen 1960

Door de heer P. Weisenbach, Straussweg 22 te Bunschoten (telefoon 033-2987348) wordt navraag gedaan naar de HZ 45, een botter die tot circa 1950 vanuit Huizen gevist heeft, eigenaar was de heer J. Koeman. Wie heeft er nog foto's, verhalen of andere gegevens ter beschikking?

Verder kunt u Mevrouw van Geenen (adres op blz. 2) blij maken met een blik in oude knopendozen! Bij voorbeeld oude benen knopen en knoopjes zijn erg welkom voor het namaken van diverse onderdelen van de Huizer dracht voor de Klederdrachtgroep.

=====

1. Gerritje Vos	25. Leentje van Sloten
2. Jannetje Gooier	26. Matje Hartog
3. Duifje van der Sluis	27. Tijmetje Moolenaar
4. ?	28. Aaltje Vlaanderen
5. Jaapje van Amstel	29. Gerritje Kos
6. ?	30. Jannetje Schaap
7. Jo Koebrugge	31. Fijtje Veerman
8. Annie van Lub van Stien	32. Gerritje Schaap
9. Grietje Schram	33. Gezina Brasser
10. Jannie Kos	34. Anet Westland
11. Nelletje Veerman	35. Hendrikje Schram
12. Neeltje Vos	36. Pietje Kos
13. ?	37. ?
14. Geertje Schaap	38. Jannetje Kos
15. Geertje Kos	39. Jannetje Brasser
16. Gijpie Vreeswijk	40. Aaltje Bout
17. Gijsbertje Veerman	41. Aaltje Westland
18. Marretje Schaap	42. Aaltje Bunschoten
19. Fijtje Bout	43. Dirkje Veerman
20. Marretje Hogenbirk	44. Marretje Bunschoten
21. Hendrikje Schaap	45. Siets van der Heiden
22. Annie Veerman	46. Jaantje Honing
23. Anet Vos	47. Nelletje van de Poel
24. Zwaantje Gooier	48. Jacoba ?

42 43 44 45
 41 32 31 30 46 47
 39 38 34 33 18 19 29 28 48
 40 17 20 21 27
 37 36 35 15 16 5 4 22 26 25
 10 11 12 13 14 6 3 2 24 23
 9 8 7

Bovenstaande foto van de Vrouwenbond is in 1930 genomen bij de Nieuwe Kerk.
 Marrie Beekman-Westland en Drika de Kroon-Bout hebben het samen uitgezocht.
 Wie kan de openstaande namen invullen?

Old Amsterdam
Premier Grand Cru cheese

De eerste oude kaas die
alle tongen losmaakt